

בס"ד. ש"פ ראה, מבה"ח אלול, ה'תשכ"ז

(הנחה בלתי מוגה)

אני לדודי ודודי לי¹, ר"ת אלול וס"ת ד' יודין², כנגד הארבעים יום שמר"ח אלול עד יוהכ"פ³. ומבואר בלקוטי תורה פ' ראה (דף לב⁴) שבאלול מתחיל בחי' אני לדודי, דהיינו בחינת אתערותא דלתתא, ועי"ז נעשה בר"ה ויוהכ"פ ההמשכה מלמעלה כו', שזהו"ע דודי לי. והענין בזה⁵, שאף שחודש אלול ענינו אני לדודי, ואילו ענין דודי לי נעשה כעשרה ימים שלאח"ז, עשרת ימי תשובה, שבהם נכללים ר"ה ויוהכ"פ⁶, מ"מ, גם ענין דודי לי שבעשי"ת שייך לאלול, כי, הענין דאני לדודי הוא גם הכנה ונתינת כח להענין דדודי לי, והיינו, שע"י הקדמת העבודה דאני לדודי, נעשית ההמשכה מלמעלה (דודי לי) באופן נעלה יותר ובעומק יותר כו'. וממשיך לבאר, שבאלול הוא זמן התגלות י"ג מדות הרחמים. והיינו⁷, שאף שענינו של אלול הוא אני לדודי, עבודה מלמטה למעלה, מ"מ, צ"ל תחילה התעוררות ונתינת כח מלמעלה. ומבאר זה ע"פ משל למלך שקודם בואו לעיר יוצאין אנשי העיר לקראתו ומקבלין פניו בשדה, ואז רשאיין — וכפי שמוסיף כ"ק מו"ח אדמו"ר⁸: ויכולים — כל מי שרוצה לצאת להקביל פניו, והוא מקבל את כולם בסבר פנים יפות ומראה פנים שוחקות לכולם וכו', וכך הענין עד"מ בחודש אלול וכו', והיינו, שענין זה הוא הנתינת כח לעבודה דאני לדודי.

ויש לומר בדרך אפשר שמטעם זה סידר הצמח צדק וקבע את מקומו של המאמר ד"ה אני לדודי בלקו"ת דפרשת ראה⁸, אף שזהו מאמר ששייך לחודש אלול, כי, במאמר זה מבואר שגם העבודה דאני לדודי שמלמטה למעלה באה ע"י התעוררות ונתינת כח מלמעלה, וזהו גם תוכן

(1) שיר השירים ו, ג.
 (2) פרי עץ חיים שער ר"ה פ"א. אבודרהם
 (3) סדר תפלת ר"ה ופירושה פ"א. ראשית חכמה
 (4) שער התשובה פ"ד (ד"ה עוד יש). ב"ח או"ח
 (5) סתקפ"א (ד"ה והעבירו).
 (6) אבודרהם, ראשית חכמה וב"ח שם.
 (7) ראה ד"ה אני לדודי תשמ"ו ס"ד (תו"מ)
 (8) סה"מ אלול ע' רלא).
 (5) ראה גם רד"ה אני לדודי תשכ"ו (שם ע' רטז).
 (6) ראה לקו"ש ח"ד ע' 144. ע' 1150. חכ"ט ע' 203. ועוד.
 (7) סה"מ הש"ת ע' 167.
 (8) ראה גם ד"ה אני לדודי תשמ"ו ס"ג (שם ע' רל).

הענין דפרשת ראה, שהתחלתה ראה אנכי נותן לפניכם היום ברכה גו'⁹, שהו"ע של נתינת כח על כללות עבודת האדם.

(ב) **וביאור** הענין יובן ע"פ המבואר במאמר דפ' ראה תרכ"ז¹⁰ (לפני מאה שנה) לאדמו"ר מהר"ש (שהשנה היא שנת המאה לנשיאותו), על הפסוק ראה אנכי נותן לפניכם היום גו' את הברכה אשר תשמעו גו', דצריך להבין אומרו את הברכה אשר תשמעו, דלכאורה הול"ל אם תשמעו, שזהו הלשון הרגיל, וכפי שמסיים בהפכו אם לא תשמעו, ומדוע נאמר אשר תשמעו, שזהו לשון של וודאות.

(ג) **וממשיך** במאמר, שיובן בהקדם ענין ההפרש בין ברכה ותפלה¹¹, דהנה, ענין הברכה שהוא מלשון המברך את הגפן¹², היינו, שיומשך מה שכבר נמצא בהמקור, ולא דבר חדש לגמרי, והיינו, שבכח הברכה רק לגלות מקורו ושרשו של הדבר, אבל לא שיומשך דבר חדש. וממשיך לבאר, שגם ענין הברכה הוא דבר גדול, וכמ"ש¹³ ברוך הוי' גו' מן העולם ועד העולם, שהפירוש בזה הוא¹⁴ שיומשך מן העולם, מעלמא דאתכסיא, עד העולם, לעלמא דאתגליא, שזהו שרש ענין הברכה. וזהו שלעתיד לבוא נאמר¹⁵ מלאה הארץ דעה את הוי' כמים לים מכסים, שכמו שעכשיו הוא בעלמא דאתכסיא (ים¹⁶) כן יהי' הגילוי לעת"ל בעלמא דאתגלייא (ארץ¹⁶). ומזה מובן, שגם ענין הברכה הוא מדריגה גבוהה, ומעין מה שיתגלה לעת"ל. ויש להוסיף, שהמשכה מן העולם, עלמא דאתכסיא, היא לא רק מעולם הבריאה¹⁷, אלא בזה נכלל גם ההמשכה מעולם הבריאה דכללות, ולמעלה יותר, עד לשרש ומקור בעולמות הא"ס שלפני הצמצום. אבל אעפ"כ, הרי זה מה שנמצא כבר בשורש ומקור, אלא שע"י הברכה נמשך בגילוי, אבל אין זה דבר חדש לגמרי, דאף שלמטה ההמשכה היא חדשה, הרי במקורה ושרשה כבר ישנה. אך ענין התפלה הוא לפעול דבר חדש לגמרי, דהיינו, הגם שנגזר ח"ו איזה דבר [ולהעיר, שלשון זה במאמר הוא נדיר ביותר ובלתי רגיל כלל], הנה ע"י התפלה יוכל לפעול שיומשך להיות רופא חולים ומברך השנים וכדומה,

9) ריש פרשתנו.

10) סה"מ תרכ"ז ע' שצד ואילך.

11) ראה גם לקו"ת פרשתנו יט, רע"א.

12) ישע"י יא, ט.

13) ראה גם לקו"ת פרשתנו יט, רע"א.

14) ראה לקו"ת צו יד, ב. ובכ"מ.

15) כלאים רפ"ז. וראה תו"א מקץ לז, ג.

16) ראה לקו"ת במדבר ה, סע"ג.

17) תהלים קו, מח.

לשנות מכמו שנגזר קודם, שזהו ע"י שממשיכים רצון חדש, שזהו שאומרים יהי רצון, שיומשך צנור והמשכה חדשה מא"ס ב"ה מקור כל הרצונות.

ד) **וממשיך** במאמר, שביאור ענין התפלה יובן ממה שאמרו רז"ל¹⁸ מט"ט קושר כתרים לקונו מתפלותיהן של ישראל. והענין בזה, דהנה ידוע שהכתר עושים מאבנים טובות, שבעצם הם בחי' דומם, ממין האבן הפשוט, אלא שהם מאירים¹⁹, וכן הוא בענין אותיות התפלה והתורה שנקראים אבנים, שכאשר הם מאירים באהוי"ר הרי הם אבנים טובות, ומהם נעשה כתר לקונו. אמנם עדיין צריך להבין, הלא אותיות התפלה הם גשמיים, והיינו, שאף שהתפלה היא עבודה שבלב²⁰, מ"מ, אינו יוצא ידי חובתו עד שיוציא האותיות בשפתיו, כדיבור גשמי (כפס"ד השו"ע²¹), וא"כ, איך יתעלו האותיות הגשמיים להיות מהם כתר לקונו. אך על זה אמרו מט"ט קושר כתרים, שע"י אמצעות המלאכים נעשו כתרים אלו, והיינו כמ"ש בזהר²² בענין שהמלאכים מעלים תפלותיהם של ישראל, דגפיף להון ומנשק להון, שהמלאכים שהם רוחניים מזככים את האותיות מגשמיותם שיוכלו להיות כתרים לקונו.

ולהעיר שבענין האותיות יש ב' בחינות, אותיות התפלה ואותיות התורה, שחלוקים זמ"ז, שהרי התפלה היא העלאה מלמטה למעלה, והתורה היא המשכה מלמעלה למטה, כמבואר בארוכה החילוק ביניהם בלקו"ת פ' ראה²³ ד"ה ושמתי כדכד שמשותיך, בענין שוהם וישפה, שעליהם היו חקוקים השמות יוסף ובנימין²⁴, צדיק עליון שמקשר המשפיע למקבל וממשיך השפע מלמעלה למטה, וצדיק תחתון שמקשר המקבל להמשפיע ומעלהו מלמטה למעלה. וענין הזיכוך שע"י המלאכים צ"ל אפילו באותיות התורה שמלמעלה למטה (בחי' שוהם)²⁵, ועאכו"כ שצריך להיות הזיכוך באותיות התפלה שמלמטה למעלה (בחי' ישפה), ודוקא עי"ז נעשים מהם כתרים לקונו.

ומבאר במאמר פירוש וענין כתרים לקונו, שענין הכתר הוא בחי' יהי רצון, שמבחי' הכתר נמשך רצון חדש שיתרפא החולה או

18) ראה זח"א קסז, ב. תו"א מקץ מב, ב. סה"מ תרצ"ו ע' 122. וש"נ.
19) ראה גם לקו"ת פרשתנו כז, ב.
20) תענית ב, א.
21) או"ח סס"ב ס"ג. סק"א ס"ב.
22) ראה זהר ח"א כג, ב. ח"ב רא, ב. תו"א שם.
23) כד, ד ואילך.
24) שמו"ר ספל"ח. במדב"ר פ"ב, ז.
25) ראה סה"מ תרכ"ט ע' רמ ואילך.

לברך השנים, הגם כי נגזר כו', ונמצא, שענין כתרם לקונו הוא שיומשך דבר חדש מה שלא הי' תחילה גם במקור. ויש להוסיף בזה דיוק הלשון (כתרים ל)קונו, ע"פ הידוע²⁶ בענין ברוך בוראך ברוך קונך²⁷ שקנין הוא למעלה מעולם הבריאה, כולל גם בריאה דכללות (כנ"ל). ועפ"ז מובן עוד יותר גודל מעלת התפלה לגבי ברכה, שע"י התפלה נעשה כתר לקונו, קונו דייקא, היינו, שמגיעים לבחי' קונו, ועד שמגיעים למעלה גם מראשו של קונו, שהרי הכתר הוא ע"ג הראש.

(ה) **והנה** אף שענין הברכה הוא רק המשכה משורש ומקור הדבר, ולכן גדלה מעלת התפלה שבכחה לפעול המשכת רצון חדש (כנ"ל), מ"מ, יש גם מעלה בברכה על תפלה. דהנה, ענין התפלה הוא באופן שהמתפלל עומד למטה ומבקש תחנונים שתהי' המשכה פלונית, אבל אינו יודע עדיין אם בעל ההמשכה יעשה בקשתו וימשיך האור. וגם כאשר התפלה היא במדריגה נעלית, שמעלה ומקשר ומוסר נפשו בבחי' העלאת מ"ן בבקשת תחנונים, הרי זה תלוי ברצון המאציל בעל ההמשכה, ואליו לא יגרום העלאת מ"ן שום הכרח. משא"כ ענין הברכה הוא באופן שהמברך הוא למעלה מהמקום שמשם נמשכת הברכה, ומצווה שיומשך האור כו', והיינו, שענין הברכה הוא כמו ציווי, וכמו הכהנים המברכים את העם ואומרים יברכך הוי', שזהו כמו ציווי²⁸, ולכן אין זה כמו תפלה שספק הדבר אם תהי' ההמשכה למטה, אלא הברכה היא באופן של וודאות. אך כל זה הוא בנוגע להמשכת הדבר משרשו ומקורו בלבד, ולא בנוגע להמשכה חדשה לגמרי, שענין זה הוא ע"י תפלה דוקא.

(ו) **אמנם** כל האמור הוא בברכה סתם, אבל ישנו ענין הברכה שעלי' נאמר ראה אנכי נותן לפניכם היום ברכה, דפי' אנכי הוא אנכי מי שאנכי²⁹, בחי' הכתר, ומשם יוכל להיות נמשך בבחי' הברכה גם מה שלא הי' כלל בשרש ומקור, כי אוא"ס שבכתר הוא מקורא דכלא גם לבחי' ההתחדשות שנמשך ע"י התפלה. ונמצא, שבברכה זו יש גם מעלת התפלה, היינו, שההמשכה היא לא רק מהשורש ומקור, אלא גם המשכת רצון חדש שלא הי' בשורש ומקור, וגם המשכת הרצון חדש היא באופן

(28) ראה גם ד"ה איתא בזהר כו' זימנא חדא דש"פ במדבר שנה זו ס"ב (תו"מ חמ"ט ע' 418).

(29) לקו"ת פרשתנו יח. ד.

(26) ראה תו"א משפטים עו, ב. אוה"ת ענינים ע' צב. המשך תרס"ו ס"ע קס ואילך. ובכ"מ.

(27) סדר קידוש לבנה.

של וודאות, שבודאי יומשך למטה, ובאופן שעד מהרה ירוץ דברו³⁰, שהרי מי מעכב בידו כו'. וזהו גם מש"נ את הברכה אשר תשמעו (ולא אם תשמעו), בלשון של וודאות, שזהו מצד מעלת הברכה שהיא באופן של המשכה מלמעלה למטה. ולהעיר ממ"ש בעל הטורים³¹ אשר את הברכה אשר תשמעו ס"ת תורה, והרי גם תורה היא המשכה מלמעלה למטה (כנ"ל ס"ד). ועוד זאת, שעיי"ז מתהפכים גם הענינים הבלתי-רצויים, שזהו מ"ש בהמשך הכתוב והקללה אם לא תשמעו גו', שהכוונה בזה היא להפוך את הרע כו'³², שעיי"ז פועלים המשכה נעלית עוד יותר, כידוע³³ בענין אף חכמתי עמדה לי³⁴, חכמה שלמדתי באף נתקיימה בי³⁵, שדוקא ע"י בירור בחי' האף, שהו"ע הלעו"ז, ממשיכים בחי' היותר נעלית.

(ז) **ועפ"ז** יובן גם הקשר דפרשת ראה לעבודה דחודש אלול, שלכן קבע הצ"צ את המאמר ד"ה אני לדודי בפרשת ראה. דהנה, נת"ל שהענין דאני לדודי שבחודש אלול הוא הכנה ונתינת כח לענין דדודי לי בר"ה ויוהכ"פ וכללות עשי"ת. וע"פ מ"ש רבינו הזקן³⁶ בפ"י מארז"ל בענין החילוק שבין עשי"ת לכל השנה, הא ביחיד הא בציבור³⁷, שהעבודה דעשי"ת היא מצד בחי' יחידה, מוכן, שגם העבודה דחודש אלול שהיא הכנה לעשי"ת, קשורה עם בחי' היחידה. והרי ידוע³⁸ שכאשר מתגלה ומאיר בחי' היחידה, פנימיות הנפש, אזי סרים ומתבטלים כל המניעות והעיכובים שמצד הלעו"ז, ועד שנעשה בהם בירור וזיכוך ועלי' לקדושה. אך כדי שתתגלה בחי' הפנימיות שבנפש, בחי' היחידה, הרי זה ע"י גילוי הפנימיות שלמעלה, בחי' אנכי, שנמשכת בהפנימיות דבנ"י, שזהו מש"נ אנכי נותן לפניכם, לפנימיותכם³⁹. וענין זה נעשה בחודש אלול, שאז נמצא המלך בשדה, שהו"ע התגלות המלך עצמו, בחי' אנכי, וזוהי הנתינת כח⁴⁰ להתגלות פנימיות הנפש, בחי' היחידה, בעבודה דאני לדודי, שעיי"ז ממשיכים הגילוי דדודי לי, שהו"ע המשכת הבל"ג שלמעלה. ועז"נ את הברכה אשר תשמעו, לשון ודאי, דכיון שהמשכה היא מבחי' אנכי, הרי ודאי הדבר ללא ספק שיומשך עד למטה, ועד שיפעל גם הפיכת הלעו"ז (כנ"ל ס"ו). ויש להוסיף

(35) קה"ר פ"ב, ט. ילקוט שמעוני קהלת רמז תתקסח.

(36) לקו"ת תבוא מג, ד.

(37) ר"ה יח, א. יבמות מט, ב. קה, א.

(38) ראה קונטרס העבודה פ"ה (ע' 32).

(39) ראה לקו"ת פרשתנו יח, א. שם, ד.

(40) ראה גם ד"ה ראה אנכי תשמ"ח.

(30) תהלים קמו, טו. וראה לקו"ת ס"פ קרח.

(31) ריש פרשתנו.

(32) ראה אוה"ת פרשתנו ע' תרנח ואילך.

וראה גם סה"מ עטר"ת ס"ע תרט ואילך.

(33) ראה לקו"ת בלק ט, ד.

(34) קהלת ב, ט.

בוזה, דהנה, נתבאר במאמר שלפנ"ז⁴¹ דיוק לשון הכתוב⁴² והי' עקב תשמעון (ולא והי' אם תשמעון), שפירושו הוא שתשמעון ודאי, כי, בהזמן דעקב, עקבתא דמשיחא, סוף זמן הגלות, תשמעון ודאי. ועד"ז י"ל בנוגע לחודש אלול, שהוא סוף השנה (ובפרט בחודש אלול שבסוף זמן הגלות), שאז ישנה הברכה אשר תשמעו ודאי, דכיון שבודאי תושלם⁴³ הכוונה העליונה, ובודאי שלא ידח ממנו נדח⁴³, הרי בהכרח אשר תשמעו ודאי⁴⁴.

(43) ע"פ שמואל-ב יד, יד. וראה תניא ספל"ט. הל' ת"ת לאדה"ז פ"ד ס"ג.
(44) חסר הסיום (המו"ל).

(41) ריש וסוף ד"ה והי' עקב תשמעון דש"פ עקב, כ"ף מנ"א (לעיל ע' 281; ס"ע 289 ואילך).
(42) ר"פ עקב.